

Vauvaviihko

Opinnäytetyö

Tampereen ammattiikorkeakoulu

Katsekontakti on
vauvan ensimmäinen
"keskustelu"
kanssasi

Sisällysluettelo

- ④ Vuorovaikutus vauvan kanssa
- ⑥ Syntymätiedot
- ⑦ Vauvan viestintä
- ⑧ Temperamentti
- ⑨ Mieltymykset ja inhokit
- ⑩ Silloin kun olen nälkäinen
- ⑪ Väsymys ja uni
- ⑫ Vuorovaikutus osana arjen rutiineja
- ⑬ Ensimmäiset asiani
- ⑮ Yhteisiä hetkiä
- ⑯ Jalan ja käden jälki
- ⑰ Valokuvia
- ⑱ Omia ajatuksia

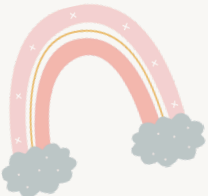
Varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen vauvavihon avulla

Vauva on syntymästään lähtien aktiivinen viestijä. Hän kertoo tunteistaan ja tarpeistaan erilaisin ilmein, liikkein ja pienin äännähdyksin jo ennen kuin osaa puhua.

Varhainen vuorovaikutus alkaa rakentua jo raskauden aikana ja vahvistuu syntymän jälkeen arjen hoivatilanteissa. Näissä toistuvissa kohtaamisissa vauvalle syntyy kokemus turvasta, luottamuksesta sekä siitä, että hän on tärkeä ja rakastettu.

Vauvan viestien tunnistaminen on tärkeää, sillä niiden avulla vauva hakee apua, lohtua ja yhteyttä aikuiseen.

Kun aikuinen pysähtyy, katsoo, kuuntelee ja vastaa vauvan ilmaisuihin rauhallisesti sekä lempeästi, vauva oppii vähitellen, että hänen viesteillään on merkitys. Hän alkaa ymmärtämään, että omalla toiminnallaan voi vaikuttaa asioihin ja apua on saatavilla. Tämä vahvistaa turvallista kiintymyssuhdetta sekä tukee vauvan tunne-elämän kehitystä.

Jos vauvan viestejä on vaikea huomata tai niihin ei aina pystytä vastaamaan, vauva voi vähentää omia aloitteitaan. Katsekontakti, ilmeet ja ääntely saattavat vähentyä, tai vauva voi pyrkiä saamaan huomiota voimakkaammalla itkulla. Siksi vauvan yksilöllisten tapojen rauhallinen havainnointi on arvokasta. Lasta suojaa jo yhden turvallisen, läsnä olevan aikuisen johdonmukainen tuki ja läsnäolo.

Vauvat ovat kuitenkin yksilöitä. Toiset hakevat paljon katsekontaktia ja reagoivat voimakkaammin, kun taas toiset ovat rauhallisempia tai tarvitsevat enemmän aikaa uusiin tilanteisiin. Kun aikuinen oppii tuntemaan vauvan omat tavat ja luonteenpiirteet, hänen on helpompi löytää sopivat keinot vauvan rauhoittamiseen, lohduttamiseen ja lähellä olemiseen.

Tämä vauvavihko on tarkoitettu tueksi vauvan yksilöllisten viestien ja tarpeiden havainnointiin. Vihkoon voi kirjata huomioita vauvan tavoista ilmaista itseään, rauhoittua ja olla vuorovaikutuksessa. Kirjatut havainnot auttavat vahvistamaan yhteyttä vauvaan sekä tukevat hoidon jatkuvuutta eri tilanteissa.

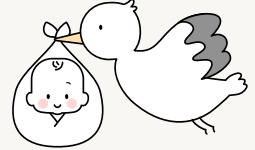
Yhteys rakentuu pienissä arjen hetkissä, katseessa, kosketuksessa ja yhdessä olemisessä.

Synnyin

klo

Paikalla oli:

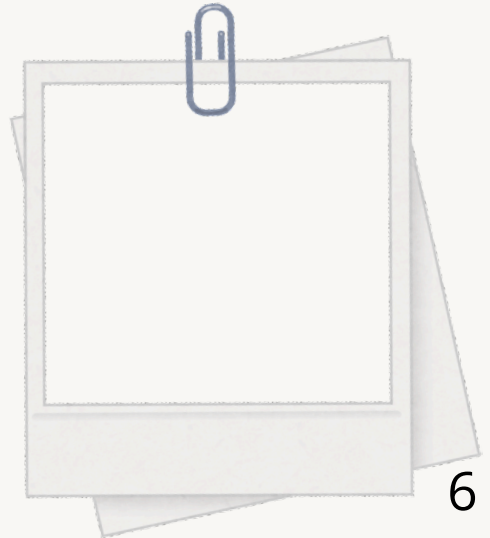
Syntyessäni olin cm pitkä,

painoin

Muuta:

.....

.....

Vauvan viestintä:

Vauva tarvitsee kokemuksia onnistuneesta vuorovaikutuksesta.

Vauva käyttää eleitä, katsetta ja ääntelyä saadakseen huomiota. Kun vauvan eleeseen vastataan, hänen ääntelyään jäljitellään tai hänen yrittystään huomioidaan myönteisesti, syntyy vauvalle kokemus yhteydestä ja hyväksynnästä.

Noin 2–3 kuukauden iässä vauva alkaa hakea katsekontaktia. Katsekontaktin luominen vauvan kanssa tuo vauvalle turvan tunnetta.

Noin 8–10 kuukauden iässä vauvan viestintä muuttuu tavoitteellisemmaksi. Vauva käyttää katsetta, eleitä ja ääntelyä saadakseen aikuisen huomion tai apua.

On tärkeää muistaa,
että jokainen vauva on
yksilö. Kaikki vauvat
eivät viesti tai reagoi
samalla tavalla.

Temperamentti:

Vauvan viestit eivät aina
ole voimakkaita. Myös
pienet ilmeet ja eleet
ovat merkityksellisiä.

Hymähtely ja
nauru ovat
vauvan
ensimmäisiä
mielihyvään
liittyviä ääniä.

Mieltymykset:

Hymy on vauvan
tapa sanoa "olen
tyytyväinen"

Inhokit:

Tyytymätön vauva on
levoton, kurtistaa
kulmiaan ja välttelee
katsekontaktia.

Itku on vauvan
myöhäinen merkki
nälästä.

Silloin, kun olen
nälkäinen...

Vauva ilmaisee nälkää
maiskuttelemalla,
lipomalla, hamuamalla ja
erilaisilla ääntelyillä.

Nälkänsä itkevä vauva on jännittyneessä ja
kiihtyneessä tilassa. Ennen syömistä, vauva tulisi
saada rauhoittumaan esimerkiksi rauhallisella
puheella ja sylissä keinutteleamalla.

Väsymys ja uni:

Vauvan nukahtamista voi auttaa hämärä ja rauhallinen ympäristö.

Vauvaa voi rauhoittaa kapalointi, kylkiasento, ihokontakti, tutti, rauhallinen kohina ääni tai heijaava liike.

Itkuisuus, levottomuus sekä läheisyyden kaipuu ovat usein merkkejä vauvan väsymyksestä. Vauva kurtistaa kulmakarvojaan, haukottelee ja hieroo silmiään. Väsyneen vauvan kiinnostus ympäristöä ja leluja kohtaan vähenee.

Vanhempien säännöllinen päivärytmi tukee vauvan unirytmien kehitystä. Nukkumis ympäristön tulisi olla pimeä ja rauhallinen. Ei ylimääräisiä virikkeitä. Yölliset vaipan vaihdot ja syötöt tulisi olla rauhallisia, jottei vauvan vireystaso nousisi liikaa.

Vuorovaikutus osana arjen rutiineja:

Rauhallinen kosketus, ennakoiva puhe ja lempeä läsnäolo auttavat vauvaa rauhoittumaan ja jäsentämään kokemuksiaan. Toistuvat, myönteiset hoitotilanteet rakentavat vauvalle turvallisuuden tunnetta ja tukevat turvallisen kiintymyssuhteen muodostumista. Vauva hyötyy rutiineista. Samojen asioiden tekeminen tietyllä tavalla auttaa vauvaa ennakoimaan, mitä seuraavaksi tapahtuu.

Hoitotoimilla vauvan kanssa keskustelu edistää vuorovaikutuksen rakentumista.

Esimerkiksi märkä vaippa voi tuottaa vauvalle epä mukavaa oloa. Harmistusta vauva ilmaisee itkulla ja turhautumisella.

Ensimmäinen

Hymy:

Jokeltelu:

Kääntyminen:

Ryömiminen:

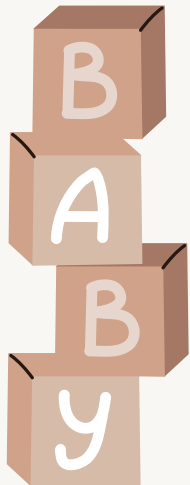
Istuminen:

Seisominen:

Sana:

Reaktio tuttuun henkilöön:

Itsetunnon ja positiivisen minäkuvan muodostumista tukee onnistumisen tunne. Positiivinen reagointi uuteen opittuun taitoon, kannustaa vauvaa kehittymään.

Yhteisiä hetkiä:

Vuorovaikutus
syntyy arjen
tavallisissa
hetkissä, joissa
aikuinen on aidosti
läsnä ja
virittäytynyt
vauvan tarpeisiin.

Jokainen kosketus ja
sylissä olo tukee turvan
ja kiintymyssuhteen
syntymistä.

Yhteisiä hetkiä:

Vauvalle lukemista suositellaan jo parin kuukauden iässä. Puolivuotias ymmärtää jo muutamia sanoja, vaikka ei osaa puhua.

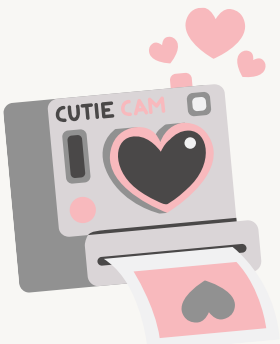
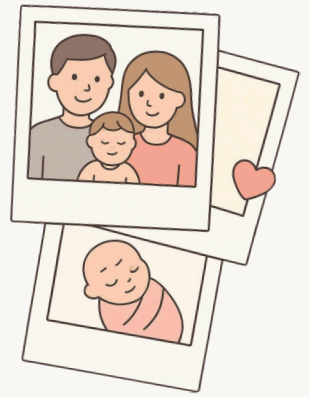

Käden ja
jalan jäljet

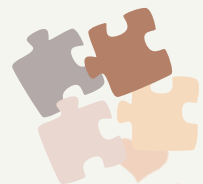
Valokuvia

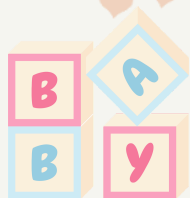

Omia ajatuksia

A series of ten horizontal dotted lines for writing, each preceded by a solid black dot. The page is decorated with scattered light orange hearts.

Omia ajatuksia

A series of ten horizontal dotted lines for writing practice, spaced evenly down the page.

© 2026
Emilia Voimala
Erica Viita
Olivia Kyösti